Aika 24.11.2026, klo 16:00

Paikka Etäkokous

Käsiteltävät asiat

§ 80 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 81 Pöytäkirjan tarkastaminen

§ 82 Ilmoitusasiat

§ 83 Tarkastuslautakunnan lausunto ulkoisen tarkastuksen järjestämisestä

§ 84 Oikaisuvaatimus puheenjohtajan viranhaltijapäätöksestä 23.10.2026, § 1

§ 85 Tarkastuslautakunnan kokouksen 16.9.2026 § 68 pöytäkirjan korjaaminen

Osallistujat

Harri Lepolahti, puheenjohtaja
Mari Valve, 1. varapuheenjohtaja
Ilmari Mäkinen, sihteeri
Tapio Havula
Maarit Hemmilä
Hannu Lakee
Santeri Leinonen
Lassi Markkanen
Riina Mattila
Willem van Schevikhoven
Jonna Yli-Viikari
Anna Yltävä
Taija Myyrä, tarkastuspäällikkö

§ 80
Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouskutsu on lähetettävä hallintosäännön § 146 mukaan 4 päivää ennen lautakunnan kokousta kullekin jäsenelle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus.

Kutsu jäsenille on toimitettu 19.11.2026 ja esityslista on julkaistu Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla. Pöytäkirja pidetään nähtävänä hyvinvointialueen verkkosivuilla tarkastamisen jälkeen.

Tarkastuslautakunta on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Ehdotus
Esittelijä: Harri Lepolahti

Tarkastuslautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kokouksen sihteeriksi kutsutaan Ilmari Mäkinen.

§ 81
Pöytäkirjan tarkastaminen

Kokouksen pöytäkirja tulee hallintosäännön 167 § 3 mom:n mukaan tarkastaa toimielimen päättämällä tavalla.

Ehdotus
Esittelijä: Harri Lepolahti

Kokoukselle valitaan tarkastuslautakunnan jäsenistä kaksi pöytäkirjan tarkastajaa. Pöytäkirja allekirjoitetaan ja tarkastetaan sähköisesti.

§ 82
Ilmoitusasiat

1. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen lausunto ja selvitys 30.10.2026 eduskunnan oikeusasiamiehelle tarkastuspäällikön kantelun johdosta.
2. Puheenjohtajan katsaus ajankohtaisiin asioihin

Ehdotus
Esittelijä: Harri Lepolahti

Lautakunta päättää merkitä ilmoitusasiat tiedoksi.

§ 83
Tarkastuslautakunnan lausunto ulkoisen tarkastuksen järjestämisestä

Valmistelijat / lisätiedot:

Ilmari Mäkinen, oikeudellinen neuvonantaja, ilmari.makinen@keusote.fi

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen taloustilanne on heikko vuoden 2025 tilinpäätöksen 8,3 M€:n ylijäämästä huolimatta. Vuosina 2027–2029 katettavaa alijäämää on 57,4 M€. Valtiovarainministeriön talousraami ei riitä alijäämän kattamiseen ilman merkittäviä sopeutustoimia. Toimet ja niiden vuosittainen kohdentuminen on kuvattu tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa, jonka aluevaltuusto hyväksyi 29.10.2026.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella on ajalla 29.9.-10.11.2026 käyty yhteistoimintaneuvottelut, joiden tavoitteena oli vähentää henkilöstöä 120 henkilötyövuodella ja mahdollistaa 650 henkilön tehtävämuutokset. Aluehallitus käsitteli alustavaa neuvottelutulosta kokouksessaan 17.11.2026 § 174.

Taloushaasteiden merkittävyyden vuoksi yhteistoimintaneuvottelujen piirissä olivat kaikki hyvinvointialueen toiminnot. Neuvotteluissa on tämän johdosta kartoitettu myös ulkoisen tarkastuksen eri järjestämistapoja ja niiden kustannusvaikutuksia. Ulkoinen tarkastus on hyvinvointialuelaissa säädetty toiminto, mutta sen järjestämistapa on hyvinvointialueen omassa harkinnassa. Keusotessa ulkoisen tarkastuksen järjestämisestä säädetään aluevaltuuston hyväksymässä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 3.1 luvussa.

Neuvotteluissa esitelty aineisto jaetaan oheismateriaalina tarkastuslautakunnan päätöksentekoa varten. Aineisto käsittää eri toteutusvaihtoehtojen kartoituksen sekä niiden pääasialliset edut ja haitat sekä kustannusten mahdollisen säästöpotentiaalin.

Koska ulkoinen tarkastus on lakisääteisesti riippumatonta hyvinvointialueen toimivasta johdosta, aluehallituksesta ja muusta organisaatiosta, totesi aluehallitus kokouksessaan 17.11.2026 § 174, että ennen asiasta päättämistä on syytä ensi tilassa saada tarkastuslautakunnan näkemys ja lausunto toiminnon eri järjestämistavoista. Lausunnon jälkeen voidaan yhteistoimintaneuvottelujen tulosta ja toimenpiteitä tarvittaessa täydentää tältä osin. Loppujen lopuksi järjestämistavasta päättää aluevaltuusto hallintosäännön määräyksillä.

Aluehallitus on pyytänyt tarkastuslautakunnan lausuntoa asiasta 25.11.2026 mennessä. Tarkastuslautakunnan toivotaan keskustelevan asiasta ja antavan ulkoisen tarkastuksen järjestämistavasta lausunnon aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle.

Asiakohta käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ja puheenjohtajan esittelystä.

Ehdotus
Esittelijä: Harri Lepolahti

Esitellään kokouksessa.

§ 84
Oikaisuvaatimus puheenjohtajan viranhaltijapäätöksestä 23.10.2026, § 1

Valmistelijat / lisätiedot:

Ilmari Mäkinen, oikeudellinen neuvonantaja, ilmari.makinen@keusote.fi

Liitteet

1 LIITE 1 Oikaisuvaatimus
2 LIITE 2 Ote__Viranhaltijan_lomauttaminen

Ulkoisen tarkastuksen tarkastuspäällikkö on tehnyt 5.11.2026 päivätyn oikaisuvaatimuksen tarkastuslautakunnan puheenjohtajan tekemään päätökseen 23.10.2026 § 1 koskien tarkastuspäällikön lomauttamista ajalle 25.11.-4.12.2026. Oikaisuvaatimus on liitteenä 1 ja sen kohteena oleva päätös liitteenä 2.

Tarkastuspäällikön oikaisuvaatimus on saapunut muutoksenhakuajan puitteissa. Tarkastuslautakunta on toimivaltainen toimielin käsittelemään oikaisuvaatimuksen.

Varsinaisen oikaisuvaatimuksensa lisäksi tarkastuspäällikkö vaatii lomautuspäätöksen täytäntöönpanon kieltämistä tai keskeyttämistä erillisellä päätöksellä ennen oikaisuvaatimuksen käsittelyä. Koska oikaisuvaatimus kuitenkin ehditään käsitellä lautakunnan kokouksessa 24.11.2026 ennen ilmoitetun lomautuksen alkamista (25.11.2026), ei perusteita erillisen päätöksen tekemiselle ole. Muutoinkaan oikaisuvaatimuksen tekeminen ei estä lomautuspäätöksen täytäntöönpanoa.

Oikaisuvaatimuksen perusteet ilmenevät tarkemmin liitteestä 1.

Lomautusten taustalla oleva kokonaistilanne

Oikaisuvaatimuksen arvioinnin yhteydessä on syytä huomioida lomauttamista koskevan päätöksen suhde hyvinvointialueen kokonaistilanteeseen.

Henkilöstön lomautus on osa Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen aluevaltuuston 4.4.2024 § 25 hyväksymää hyvinvointialueen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa vuosille 2024–2026. Ohjelmaa on päivitetty aluehallituksessa 22.4.2025 § 84 vuosille 2025–2027. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivitys sisältää 66 M€:n sopeutustoimenpiteet, jotka kohdistuvat pääosin henkilöstökuluihin sekä palvelujen ostoihin. Hyvinvointialueen kumulatiivinen alijäämä on n. 125 M€. Sopeutustoimilla, ml. henkilöstön lomautuksilla pyritään estämään hyvinvointialueen päätyminen ns. arviointimenettelyyn.

Aluehallitus päätti 3.3.2026 § 27 hyväksyä lomautusten toteuttamisen ajalla 1.6. - 31.12.2026 siten, että lomautuksen pituus on 10 vuorokautta. Lomautusten piiriin päätettiin kuuluvan lähtökohtaisesti koko hyvinvointialueen henkilöstö, mukaan lukien ylin johto. Päätöksessä lomautusten ulkopuolelle rajattiin ainoastaan erikseen mainituissa ympärivuorokautisissa asiakkaisiin kohdistuvissa palveluissa työskentelevä henkilöstö. Rajauksella haluttiin varmistaa kriittisten palveluiden toteutuminen kaikissa tilanteissa.

Henkilöstön lomauttamista talouden sopeutustoimena käsiteltiin ennakkoon yhteistoimintamenettelyssä henkilöstön edustajien kanssa. Lomautuspäätöksen arvioitiin koskevan yhteensä 1.728 henkilöä (päätöksen tekohetken tilanne).

Toimivaltakysymyksen arviointia

Toimivalta lomautuksista päättämiseen määräytyy Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosäännön perusteella. Hallintosäännössä asiaan liittyviä toimivaltasäännöksiä on useita, mm. 33 §, 52 §, 60 § ja 81 §. Toimivaltaa arvioitaessa on säännöksiä tarkasteltava myös suhteessa asiaan liittyvien eri päätösten sisältöön ja asiakokonaisuuteen.

Oikaisuvaatimuksen tekijä esittää, että lomautuspäätöksen tekijällä ei ole ollut toimivaltaa päätöksen tekemiseen. Oikaisuvaatimuksessa esitetään, että aluevaltuuston olisi tullut päättää tarkastuspäällikön lomautuksesta.

Oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen tekemisessä on noudatettu hyvinvointialueen toimintatapaa ja käytäntöä aluehallituksen päättämien lomautusten täytäntöönpanossa. Valtuuston valitsemien viranhaltijoiden osalta lomautuksen ajankohdasta on päättänyt esihenkilö. Hyvinvointialuejohtajan lomautuksen ajankohdasta päätti aluehallituksen puheenjohtaja ja palvelujohtajien lomautuksesta hyvinvointialuejohtaja. Näistä päätöksistä ei ole tehty oikaisuvaatimuksia.

Tarkastuspäällikön kohdalla on toimivallan määrittelyn osalta toimittu yhdenmukaisesti muiden valtuuston valitsemien viranhaltijoiden osalta.

Toimivaltakysymys ei ole yksiselitteinen ja siitä voidaan perustellusti esittää erilaisia näkemyksiä ja tulkintoja. Viime kädessä asian ratkaisee hallintotuomioistuin (Helsingin hallinto-oikeus), mikäli asia saatetaan valituksella sen päätettäväksi.

Ratkaisuehdotus oikaisuvaatimuksen johdosta

Tilanteen kokonaisharkinnan perusteella ja oikeudellisen tilanteen ollessa osin epävarma on perusteltua hyväksyä tarkastuspäällikön oikaisuvaatimus ja kumota sen kohteena oleva viranhaltijapäätös. Samalla jo päätetty lomautus peruuntuu.

Koska oikaisuvaatimus hyväksytään oikaisuvaatimuksen kohdissa 1 ja 3 esille tuotujen hallintosäännön toimivaltasäännösten tulkinnan epätarkkuuden perusteella, ei tässä yhteydessä ole tarpeen arvioida oikaisuvaatimuksen kohdan 5 toissijaisia perusteita tarkemmin.

Jotta samalla varmistetaan aluehallituksen 3.3.2026 § 27 päätöksen ja sen tavoitteiden toteutuminen, on syytä oikaisuvaatimuksen kohdan 2 mukaisesti pyytää aluevaltuustoa päättämään asiasta pikaisesti. Aluevaltuusto voi ylempänä toimielimenä päättää yksittäistapauksessa em. aluehallituksen päätöksen mukaisen lomautuksen ajankohdasta vuoden 2027 puolelle.

Aluevaltuuston päätöksentekoa varten on lisäksi syytä todeta, että kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 30.2 §:n mukaiset ja muut lomautuksen edellytykset lautakunnan näkemyksen mukaan täyttyvät. Lyhyt lomautusjakso ei merkittävästi haittaa lomautettavan henkilön virkatehtävien tai lautakunnan tehtävien hoitamista.

Oikaisuvaatimuksen eräät muut vaatimukset tai väitteet

Oikaisuvaatimuksen kohdat 6–10 sisältävät lähinnä tekijän näkemyksiä tarvittavista toimista asian valmistelussa. Lisäksi oikaisuvaatimus sisältää muita asiaan liittymättömiä tai vain välillisesti liittyviä väitteitä ja vaatimuksia.

Oikaisuvaatimuksen tekijää on kohdeltu asiassa samalla tavoin ja yhdenvertaisesti muiden lomautuksen piirissä olevien kanssa. Tarkastuspäällikön lomautus perustuu aluehallituksen päättämään lomautukseen, joka on kohdistunut yhteensä yli 1.700 Keusoten työntekijään ja viranhaltijaan.

Ehdotus
Esittelijä: Harri Lepolahti

Lautakunta päättää hyväksyä ulkoisen tarkastuksen tarkastuspäällikön oikaisuvaatimuksen ja kumota tarkastuslautakunnan puheenjohtajan viranhaltijapäätöksen 23.10.2026 § 1.

Lisäksi tarkastuslautakunta päättää esittää aluevaltuustolle, että valtuusto päättää:

a. lomauttaa ulkoisen tarkastuksen tarkastuspäällikön aluehallituksen 3.3.2026 § 27 perusteella sekä tarkastuslautakunnan arvion mukaisesti kymmeneksi (10) vuorokaudeksi ajalla 11.-20.1.2027; sekä
b. valtuuttaa tarkastuslautakunnan puheenjohtajan jatkossa päättämään ulkoisen tarkastuksen tarkastuspäällikön lomautuksista.

Päätös tarkastetaan kokouksessa.

§ 85
Tarkastuslautakunnan kokouksen 16.9.2026 § 68 pöytäkirjan korjaaminen

Valmistelijat / lisätiedot:

Ilmari Mäkinen, oikeudellinen neuvonantaja, ilmari.makinen@keusote.fi

Lautakunnan kokouksesta 16.9.2026 tehdyn pöytäkirjan laadinnan ja tarkastamisen jälkeen on käynyt ilmi, että asiakohdan § 68 (?Talousarvio 2027?) valmistelijasta on eriäviä näkökantoja. Asian valmistelijaksi pöytäkirjaan on merkitty talouspäällikkö.

Esityslistassa ja pöytäkirjassa valmistelijalla tarkoitetaan henkilöä, joka on huolehtinut pykälän asiasisällön valmistelusta ja jolta voi saada ennakkoon tai jälkikäteen tarkentavia lisätietoja asiasta. Valmistelijatieto on luonteeltaan informatiivinen, eikä valmistelijaa ole välttämätöntä kirjata lainkaan. Valmistelijoita voi tarvittaessa olla myös useampi. Juridinen vastuu asian valmistelusta ja sen oikeellisuudesta kuitenkin on aina asian esittelijällä (ns. esittelijän vastuu). Tarkastuslautakunnan 16.9.2026 § 68 esittelijänä toimi tarkastuspäällikkö.

Tarkemman selvityksen saamiseksi päätti lautakunta kokouksessaan 14.10.2026 asiakohdan 76 yhteydessä pyytää lautakunnan talousarviovalmistelusta lausunnot sekä tarkastuspäälliköltä että talouspäälliköltä. Tarkastuspäällikkö toimitti lausuntonsa 15.10. ja talouspäällikkö 26.10. Molemmille varattiin vielä 4.11. mahdollisuus täydentää lausuntojaan lautakunnan tarkentavien kysymysten perusteella 13.11. mennessä. Täydentäviä lausuntoja ei saatu määräajassa. Saadut lausunnot jaetaan lautakunnan jäsenille oheismateriaalina.

Lausunnot ovat keskenään osin ristiriitaisia, mutta niistä selviää valmistelun kulku riittävällä tarkkuudella. Lausuntojen ja muun selvityksen perusteella voidaan todeta, että lautakunnan talousarvion 2027 pääasiallinen valmisteluvastuu on ollut tarkastuspäälliköllä. Tämä on ollut vallitseva käytäntö ja asiaintila myös edellisvuosina. Talouspäällikkö on avustanut tarkastuspäällikköä teknisesti talousarvion syöttämisessä hyvinvointialueen talousjärjestelmään hyödyntäen pohjatietona edellisvuoden talousarvion tietoja, mutta vuotta 2027 koskevat tiedot ovat tulleet tarkastuspäälliköltä. Asian tosiasiallisena valmistelijana on siten ollut tarkastuspäällikkö.

HUOM! Tässä asiakohdassa asiaa käsitellään puhtaasti **pöytäkirjan oikeellisuuden** näkökulmasta. Tavoitteena on varmistaa, että pöytäkirja antaa oikean kuvan kokouksen kulusta, eikä pöytäkirja pidä sisällään virheitä. Tästä erillinen asia on tapahtuman taustalla olevat olosuhteet ja henkilöiden toiminnan hyväksyttävyys, mikä on tarpeen arvioida omana prosessinaan.

Säännökset virheen korjaamisesta

Viranomaisen päätöksessä (ml. pöytäkirjassa) olevan virheen korjaamisesta säädetään hallintolain (434/2003) 8 luvussa. Perusteita ja menettelyä arvioitaessa on erotettava toisistaan asiavirhe ja kirjoitusvirhe.

Asiavirheestä säädetään hallintolain 50 §:ssä. Asiavirheestä on kyse, jos käsittelyssä on tapahtunut sellainen virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen, ilmeisen väärän lain soveltamiseen tai menettelyyn liittyvä virhe, joka on voinut olennaisesti vaikuttaa päätöksen sisältöön.

Kirjoitusvirheestä säädetään 51 §:ssä. Säännöksen mukaan viranomaisen on korjattava päätöksessään oleva ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe taikka muu niihin verrattava selvä virhe. Selvä kirjoitusvirhe ei lähtökohtaisesti ole voinut vaikuttaa asian harkintaan tai päätöksen sisältöön, vaan kyse on ennemmin muodollisesta virheellisyydestä.

Asiavirheen korjaaminen edellyttää, että asia käsitellään uudelleen ja asiassa annetaan uusi päätös. Sen sijaan kirjoitusvirhe korjataan korvaamalla virheen sisältävä toimituskirja korjatulla toimituskirjalla.

Tarkastuslautakunnan pöytäkirjan 16.9.2026 virhe

Lautakunnan päätös 16.9.2026 § 68 ei perustu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen väärään lain soveltamiseen. Päätöstä tehtäessä ei myöskään ole tapahtunut menettelyvirhettä, eikä asiaan on tullut sellaista uutta selvitystä, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen. Valmistelijan nimellä ei voida katsoa olleen olennaista vaikutusta lautakunnan talousarviopäätöksen sisältöön tai lautakunnan harkintaan asiassa. Kyse ei siten ole hallintolain 50 §:n mukaisesta asiavirheestä. Lautakunnan vuoden 2027 talousarviota koskevaa päätöstä 16.9.2026 § 68 ei ole tarpeen poistaa ja ratkaista uudelleen.

Sen sijaan virheellisessä valmistelijan nimessä on kyse hallintolain 51 §:n mukaisesta ilmeisestä kirjoitus- tai laskuvirheeseen verrattavasta muusta selvästä virheestä. Kirjoitusvirhe korjataan korvaamalla virheen sisältävä toimituskirja korjatulla toimituskirjalla. Asianosaiselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen kirjoitusvirheen korjaamista, jollei se ole tarpeetonta. Tarkastuslautakunnan talousarviopykälässä ei ole hallintolaissa tarkoitettuja asianosaisia, joita olisi tarpeen erikseen kuulla.

Asia- tai kirjoitusvirheen korjaamisesta on tehtävä merkintä alkuperäisen päätöksen taltiokappaleeseen tai viranomaisen käytössä olevaan tietojärjestelmään. Pöytäkirjaa ei ole tarpeen allekirjoittaa tai tarkastaa uudelleen.

Ehdotus
Esittelijä: Harri Lepolahti

Lautakunta merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan kokouksen 16.9.2026 § 68 pöytäkirjassa olevan kirjoitus- tai laskuvirheeseen verrattavan muun selvän virheen korjaamisen hallintolain 51 §:n mukaisesti. Valmistelijaa koskeva tieto poistetaan pöytäkirjasta. Virheen korjaamisesta tehdään merkintä tietojärjestelmään ja korjattu pöytäkirja päivitetään myös verkkosivuille.